

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS AIDAMS

50 metų

Nr 2 (2354) 2006 m., vasario mėn. 8 d.

Eina 50-tuosius metus

Melbourne

Nenumaldomai skuba, bėga laiko upė, užmaršties dulkėmis apnešdama nuveiktus darbus.

Nors trumpam, nužerkime jas ir vėl apžvelkime mūsų laikraščio - "Tėviškės Aidai" - penkiasdešimties metų gyvavimo laikotarpį, drauge pavartykime istorinius, nuo laiko pageltusius archyvinus numerius. Gal ir šiandien kas pasirodys aktualu?

Kaip gimė "Tėviškės Aidai"

Australijoje turime ne per didžiausią skaičių lietuvių (apie 8 tūkstančius), todėl labai reikėjo apskaičiuoti galimybes, ar laikraštis pajėgs išsilaikyti. Federacijos valdyba turėjo padaryti tikslus apskaičiavimus ir ištyrinėti visas sąlygas, kaip pigiau laikraštį leisti. Taip praėjo veik vieni metai, kol buvo galiausia sustota prie įmanomos išeitis - įsigyti patiems spaustuvę ir talkos būdu pradėti laikraštį.

Lengva pasakyti - įsigyti spaustuvę. Visa tai kaštuoja ne mažai pinigų, o tik pradėjusiai veikti ALK Federacijos valdybai kasa visiškai tuščia. Tuo tikslu buvo paskelbtas Katalikų Spaudos Fondo vėjas. Aukos plaukė palyginti gerai, bet iki spaustuvės kainos dar vis toli. Pagaliau aukoms surinkti reikia laiko, o už spaustuvę reikia mokėti didesnę

sumą iš karto. Todėl patys Federacijos valdybos nariai ryžosi sudėti kreditą (kiekvienas po 100 svarų) ir nelaikant užpirkti reikiamas mašinas. Taip buvo tuoj įsigytas linotipas - raidžių renkamoji mašina, daugiausia sugaištama laiko. Linotipas labai brangus (apie 4,000 svarų). Pasitenkinta tik ketvirčiu šios kainos.

Linotipas nupirktas, bet vėl naujas klausimas, kur jį padėti. Tai nėra rašomoji mašinėlė, kurią galėtum kambary pasistatyti. Tai svoris skaičiuojamas ne svarais, bet tonom.

Williamstown australų parapijos klebonas Father Cassidy davė klebonijos kiemo kampą, kuriame nutarta suremti būdą ir įrengti minimą spaustuvę. Taip ir prasidėjo talka.

Vieną šeštadienio rytą atvažiavo Rosannos vyrai - Alf. ir Aug. Ročiai, L. Padgurskis, L. Naujokaitis - ėmė iš mašinos kelti savo ginklus - pjūklus, kaltus, plaktukus ir kitokius reikmenis. Per du šeštadienius taip išdygo naujas pastatas - tai mūsų spaustuvė. Dar dvi dienas elektrikas A. Jonauskas triūsė ir tapė laidus, kol mūsų spaustuvė pasidarė gyva - gavo elektros energiją ir šviesą.

Taip pirmoji talka užsibaigė. Visų darbas buvo paaukotas laikraščio įkurtuvėm. Ne tik vien darbas, bet statybininkai sukėlė maišus vinių. O Jonauskas iš savo mašinėlės išritino ritinius vielų ir viską paaukojo, kad tik laikraštis būtų tvirtas ir šviesus.

Vieną dieną dar prieš paskutines Kalėdas į spaustuvę atkeliavo linotipas. Mašiną išsitempė veik iki pat stogo. Spaustuvės vedėjas kun. P. Vaseris vaikščiojo apie naują įmonę, sukinėjo mašinos ratus ir sprendė, kaip čia reiks pradėti. Užvedė motorą, ėmė suktis ratai, rateliai ir judėti visa mašina. Mėgino spausti, bet ne ten, kur reikia - nukando pirštą. Bet nieko. Daktaras užsiuvo ir mašina burzgė nuo ryto iki vakaro. Raidės biro, įkaitęs švinas taškėsi po ratus, o jis vis krapštinėjo.

Taip praėjo pora mėnesių. Spaustuvėje pasirodydavo ir naujų veidų. Vieni iš įdomumo atvažiuodavo įsitikinti, ar tikrai sukasi ratai, kiti mėgindavo

talkininkauti, tretį, kaip specialistai, mėgindavo mašiną.

Buvo jau po Naujų Metų. Australijos saulė pačiame karštyje. Sutartą dieną pradėjo veikti spaustuvė. Eilutės pagarbiai biro. Ponas St. Šiuškus dar šiltas grupavo jas ant stalo ir suko galvą, kaip jas sukrauti į puslapius. Darbas taip virė dvi savaites. Pono Šiuškaus motociklas kiekvieną rytą priguldavo pagal spaustuvės sieną ir tik saulei krintant suburdavo šeimnininko pabudintas. Taip dvi savaites atostogavo ne tik motociklas, bet ir pats šeimnininkas. Kodėl šitai nutarė savo atostogas praleisti p. Šiuškus, beveik aišku. Kada katalikiško laikraščio buvo gimęs dar tik mintis, jis tuoj šiam naujagimiui įtaisė marškinėlius - paaukojo 10 svarų. Suprantama, kad p. Šiuškus norėjo tą naujagimį marškinėliais ir apvilkti.

Į krikštynas rinkosi ir daugiau talkos. Kiekvienas norėjo naujagimį kuo nors pagerbti, kuo patarnauti. Sukinėjosi spaustuvė kun. J. Kungys ir žinoma, pats redaktorius kun. dr. P. Bačinskas. Mėgino jie skaityti švine išmuštas raides, bet niekaip nesisekė - viskas atvirkščiai.

Spaudė ilgas popieriaus juostas ir šypsojosi, kad jau gerai - skaitai iš knygų. Vaikščiojo apie linotipą p. Šlika, žiūrinėjo jo ratus ir tarpais mėgino jo klavišus.

Taip š.m. 1956 vasario 11 d. gimė visų lauktas pirmas "Tėviškės Aidų" numeris. O buvo tuomet karšta, kaip pirty. Mūsų spaustuvės menkas stogelis negalėjo sulaikyti saulės, bet tik pats laikėsi ir karščiu mėtė visu darbininkus prie žemės. Visa darbininkų talka nusišluostė prakaitą, sveikindami savo laimikį - pirmą "Tėviškės Aidų" numerį! (Parinkta iš archyvo 1956 m. liepos 12 d.)

(Iš archyvo)

Melbourno Arkivyskupo sveikinimas

Jo Malonybė Arkivyskupas gavo laišką dėl Lietuvos Katalikų Federacijos įkūrimo. Jo Malonybė yra patenkintas, girdėdamas apie didėjančią ir sėkmingą lietuvių veiklą Melbourne. Arkivyskupas laimina naujuosius užmojus.

Su širdingais linkėjimais,
Jūsų M. Fox, Generalinis Vikaras

J.E. Lietuvos Arkivyskupas

Sveikina ir laimina "Tėviškės Aidus".

Maloni žinia pasiekė mane apie Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos sumanymą leisti savo laikraštį "Tėviškės Aidus", kuris turės atstovauti visus katalikų interesus naujoje jūsų prieglaudose šalyje, jungti jus visus katalikų akcijų frontan, skleisti Kristaus šviesą visų mūsų tautiečių tarpe, informuoti apie katalikų Eklecijos uolumą ir ištikimybę Dievui bei Tėvynei.

Sveikindamas tą gražų sumanymą, linkiu naujam Jūsų laikraščiui geriausiojo Dievo palaimos, Redaktoriui ir Bendradarbiams ištvermės sunkiame ir atsakingame darbe, visiems Australijos lietuviams gausiai pasinaudoti tą geriausią priemonę amžinajai Tiesai pažinti, pamilti, suprasti ir jos laikytis.

Mano ganytojo palaiminimas lydi visus Jus ir Jūsų darbus!

Juozapas J. Skvireckas
Kauno Arkivyskupas Metropolitai

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame kun. dr. P. Bačinskui už sutikimą paimti šį didelį ir atsakingą darbą - redaktoriaus pareigas.

Širdingai dėkojame p. L. Padgurskiui, p. L. Naujokaičiui, p. Alf. ir p. Aug. Ročiams už patalpos spaustuvei įrengimą pastatymą, p. E. Jonauskui už dovanotą elektros įrengimo medžiagą ir visą atliktą darbą, p. J. Krasauskui už dovanotą elektros skaitiklį, p. Pr. Pusdešriui už laikraščio vinjetės menišką papuošimą, p. V. Dumskiui už sutikimą padėti atlikti linotipo darbą ir šiam reikalui paaukotas valandas.

Visiems, aukojusiems Kat. Spaudos Fondui ir taip padėjusiems įsigyti spaustuvės mašiną - linotipą, nuoširdus ačiū!

A.L.K. Federacijos valdyba

Redaktorius (1956-1957m., rugsėjo mėn.) kun. dr. P. Bačinskas (kairėje) ir spaustuvės vedėjas kun. P. Vaseris darbo metu.

“Tėviškės Aidai”, minėdami 10-ies metų jubiliejų (Nr. 5, pirmajame puslapyje rašo - “Klausykite ir išgirskite! “Tėviškės Aidai”, kaip Prometėjas, Jums atneš dangiškos ugnies ir šildys Jūsų gyvenimo dienas. Su pasitikėjimu mes žengiame į antrąjį dešimtmetį ir kviečiame visus jungtis į mūsų didžiąją skaitytojų šeimą. Atnešime Jums tėviškės žemės grumstą, atnešime motinos ašarą, kuri su ilgesiu šaukia: “Vaikai, ar jūs gyvi?” Mes atsiliepsime ir šauksime: “Motina tauta, mes gyvi!”

Didžiausias laikraščio rėmėjas buvo ir yra lietuviškoji parapija. Rėmė laikraštį ir kunigai, praveddami rinkliavą ir patys aukodami. Paminėtas ir pats pirmasis aukotojas St. Šiuškus, kuris tik nugirdęs apie projektuojamą katalikišką laikraštį, siunčia 10 svarų auką su prierašu: “Laikraščio krikšto marškinėliams”.

Per 10 metų “Tėviškės Aidai” nepavargo ir kiekvieną savaitę nuolatiniai lankė skaitytojus - metuose 50 kartų.

Laikraščio organizatorius ir kūrėjas yra A.L.K. Federacija ir jos

Valdyba, - atidavė savo jėgas ir sugebėjimus, kad šis kūdikis kalbėtų išmintingai, suprantamai kiekvienam lietuviui, kad jis augtų metais ir išmintimi pas Dievą ir pas žmones.

“Tėviškės Aidai” jaučiasi atlikę tą pareigą, kurią leidėjai uždėjo - jie lankė kiekvieną kampelį, skelbė dieviškąją Tiesą, nešė tėvų žemės aidą į kiekvienus namus ir jungė visus bendriems tautos reikalams”, - rašoma “Tėviškės Aidu” specialiaame, 10 metų jubiliejaus laikraštyje.

Po dešimties metų, 1966 m. sausio 4 d., Nr. 1 (496), “Tėviškės Aidu” laikraščio vedamasis pradedamas “Kalėdiniu vyskupų laišku.” Jame rašoma:

“Šiandien baigėsi istorinės reikšmės įvykis - antroji Vatikano koncilija... Pokalbis katalikų tarpe - kunigų ir pasauliečių, Bažnyčios pokalbis su nekatalikais ir net netikinčiaisiais - raudona gija eina per visus šios koncilijos nutarimus... Vaisingas pokalbis yra didelis menas, kurio turime mokytis visi - ir kunigai, ir pasauliečiai. Turime išmokyti klausytis kitų, juos suprasti ir jiems atsakyti. Mūsų pokalbį turi maitinti gili krikščioniška meilė, abipalė pagarba ir pasitikėjimas. Ir pokalbį būtina pradėti ne nuo priekaištų ir ne nuo to, kas mus skiria, bet nuo to, kas mus jungia...

...Šalia nuolatinio pokalbio tarp kunigų ir pasauliečių yra būtinas nuolatinis pašnekesys tarp vyresniosios ir jaunesniosios kartos, kad nugalėtų amžiaus skirtumą, galėtų geriau vieni kitus suprasti ir savo dvasios turtais vieni kitus papildyti” (Dekretas “Apie pasauliečių apaštalavimą”, Nr. 12).

**Vysk. Vincentas Brizgys
Vysk. Pranciškus Brazys
Roma, 1965 m. gruodžio 8 d.**

Taip pat paminima Melbourne Lietuvių Parapijos Sekmadienio Mokyklos mokslo metų užbaigimas. Ir šiek tiek statistinių duomenų:

Mokykla 1965 mokslo metais lankė virš 150 mokinių. Baigė I sk. 18, II sk. 22, III sk. 25, IV sk. 20, V sk. 15, VI sk. 14. Jaunimo kursus baigė pirmą 12 ir antrą 12. antrą kursą baigusieji jau atsiveikino su mokykla. Jiems buvo išduoti specialūs pažymėjimai, kurios įteikė mokyklos globėjas kun. Pr. Vaseris.

“Tėviškės Aidu” ekspeditoriai 1975 m.
(Dešinėje, antroje eilėje stovi, pirmasis “Tėviškės Aidu” aukotojas Stasys Šiuškus. Šalia stovi kun. Pr. Vaseris. Viduryje kun. Pr. Dauknyš - jie jau mirę)

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorė Marija Geštautienė, email: mgestautas@hotmail.com

Prenumeratos kaina metams Australijoje \$45 dol., Europoje ir Amerikoje paprastu ir oro paštu \$90 Aust. dolerių. Atskiras numeris \$1-50. Skelbimai už skilties vieną cm. \$3. Užuojaus ir padėkos nuo \$20. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taiso savo nuožiūra.

2 Augustinas Kubilius

Gimė 1920 m. lapkričio mėn. 27 d., Kusų kaime, netoli Mosėdžio, Skuodo rajone, Žemaitijoje Veronikos Leilionaitės - Kubilienės ir Antano Kubiliaus šeimoje bei Senelių artumoje.

Tėveliai buvo mažžemiai ūkininkai, tad jiems nelengva buvo išleisti vaikus į mokyklą, šeimoje jų buvo aštuoni. Augustinėlis nuo mažumėlės pamėgo knygą. Jis pats pasakojo, kaip knyga jį traukė ir kaip jis stengėsi kuo greičiau išmokyti skaityti. Išmokęs skaityti nuo knygos nesiskyrė. Kartą Senelė paklausė: “Kas ten židinyje rusena?” “Gabiya” - atsakė mažasis Augustinėlis ir pats džiaugėsi, kad pasakė tai, ką iš knygos sužinojo. Dar vaikutis būdamas išėjo piemenuku tarnauti pas ūkininkus. Jam atmintyje liko tie ankstyvi rytai, kuomet taip sunku buvo anksti keltis ir basomis kojytėmis minti šaltą rasą, varant karves į ganyklą, bet knyga su savim pasiimti niekada neužmiršdavo. Vėliau pusberniu, galop bernu vis tarnavo ūkininkams. Būdamas jau paauglys berniukas baigė Salantų mokyklą, susirado darbą pas Seseles Pranciškonės Kretingoje, nes pasiryžo siekti mokslo. Pas Seseles vėl ūkio darbus dirbdamas ėmė ruošti egzaminams į suaugusių gimnaziją. Vėliau nuvyko į Kauną ir išlaikė egzaminus į 5-tą gimnazijos klasę. Apsigyvenimui kambarėlį gavo pas profesorių Praną Dovydaitį, ateitininkų kūrėją. Čia, vertinga, gausi, prieinama biblioteka, vienminčių bičiulystė praplėtė Augustino akiratį, ragino jungtis į ateitininkų eiles, gyventi pagal katalikišką - tautinę ideologiją. Visą laiką sunkiai dirbęs ūkio darbus čia rado mielą atilsį. Įstojo į Kauno kunigų seminariją, kurioje tęsė ir gimnazijos kursą.

Komunistams užimant Lietuvą, kaip ir mes visi, pasitraukė į Vakarų - Vokietiją. Vokietijoje Rebendorfo pabėgėlių lageryje buvo įkurta lietuviška gimnazija. Nuvykęs į Rebendorfą Augustinas baigė 8-tą gimnazijos klasę. Įstojo į Kunigų Seminariją tęsti studijas netoli esančiame Eichstatto miestelyje. Tur būt, taip buvo lemta, kad ir mes keturios sesutės prieglobstį gavome Rebendorfo pabėgėlių lageryje. Susigyvenom su klierikais iš Kunigų Seminarijos laisvalaikiais ateinančiais į Rebendorfą pabendrauti su pabėgėliais iš Lietuvos. Jie visi mums buvo artimesni, malonesni nei eiliniai jaunuoliai. Jų būrelyje buvo ir Augustinas. Keliems klierikams, jų tarpe ir Augustinui, buvo pasiūlyta studijas tęsti Romoje, kur buvo įsikūrusi Lietuvių Kolegija. Jam išvykus po kiek laiko gavau laiškutį nuo Jo ir mudu pradėjom susirašinėti. Per laiškus labai suartėjom, o mano sesutės jau buvo išvykusios į Ameriką, Kanadą, Australiją. Pasijutau labai vieniša. Ir taip vieną dieną gavau žinutę, kad Gustis (taip Jį vadino tėveliai, ir aš taip vadinu) atvyksta į Kempteną, kur aš buvau, į kur likę neišemigravę lietuviai buvome patalpinti. O kai atvyko Augustinėlis pajutome, kad gera mums abiems kartu būti ir išsiskirti jau nebe norėjome.

1950-tais metais sausio 21-mą dieną Kempteno lagerio lietuvių koplyčioje kun. Stanevičius mudu surišo visam gyvenimui.

Tais pačiais metais laivu “Nelly” atvykome į Australiją. Čia jau radome sesutes Saulutę su Pranu ir Vingrutę su Jonu. Visi kūrėmės, statėmės namus. Pasistatėm ir mes ir dabar tame pačiame name gyvename. Kūrimosi darbuose neužsidarėm. Nuo pirmojo sekmadienio Adelaidėje, sužinoję kad yra lietuvis kunigas, atvykom į Bažnyčią - į šv. Mišias, kurias laikė kun. P. Jatulis (dabar jau miręs). Mano Augustinėlis

Rusnė ir Augustinas Kubiliai

iš kažkur suradęs mažą staliuką, padėjo kelias knygas ir jau ragino praeinančius paimti knygą pasiskaitymui. Taip nuo to laiko iki šių dienų, kol jėgos leido, Jis kiekvieną, kiekvieną sekmadienį platino spaudą, priimdavo prenumeratas.

Įsikūrus šv. Kazimiero Parapijai (kūrėjų tarpe buvo vienas iš jų) visa širdimi atsidavė Parapijos gyvenimui. Buvo ilgametis Parapijos Tarybos narys. Kūrimosi laikotarpyje padėjo visiems visur kur tik reikėjo. Stengėsi viską daryti, kad tik mūsų šv. Kazimiero Parapija gyvuotų.

Taip pat buvo širdingas “Tėviškės Aidu” platintojas. Jo rūpesčiu buvo suruoštos popietės “Tėviškės Aidams” paremti.

2003 m. Augustinui suteiktas Lietuvių Caritas Inc. ir šv. Kazimiero Parapijos garbės nario titulas. Taip pat visais šiais laikais buvo patarnautojas per šv. Mišias mūsų Bažnytelėje.

Nuo atvykimo dienos į Australiją buvo uolus Ateitininkų Sendraugų narys. Yra buvęs pirmininku, paskutiniu laiku sekretoriumi. Jaunystėje organizavo jaunimo stovyklas Aldingos pajūryje. Buvo pasišventęs Ateitininkų organizacijai. Taip pat yra buvęs Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos įgaliotiniu Adelaidėje.

55-ki metai prabėgo kiekvieną rytą pasitinkant, kiekvieną vakarą palydint kartu. Aš ir knyga vis netoli Augustinėlio.

Nors jaunystėje buvo sunkiai dirbęs, nesijautė buvęs nuskriaustas, atvirkščiai - išvydęs kitą nelaimėje, vargę užjausdavo.

Gilų tikėjimą, meilę Dievui, Tėvynei, kiekvienam žmogui Augustinėliui įkvėpė Jo Mamytė.

Užauginome šešis vaikučius: Rasą, Gintarą, Liną, Aidą, Saulių, Sietyną. Dabar turime žentą Mindaugą, marteles: Antaniną, Ramoną, Jūratę, 13-ka anūkų ir 4-ris proanūkus. Labai skaudžiai išgyvenome abudu su Gusteliu taip staiga ir netikėtai mirusios anūkės Dainos ir mirusio sūnaus Aido mirtį. Abu mirė Lietuvoje.

Gustelio sveikatai labai pablogėjus pasiekėm Flinders ligoninę. Viltys sugrįžti į namus vis gėso kartu su gėstančiu Gusteliu. Buvau su Augustinėliu, ir dieną, ir naktį. Ligoninėje skamba kalėdinės giesmės - juk Kalėdos, tačiau man tik liūdesys begalinis. Ankstų antros Kalėdų dienos rytą, 26-tą gruodžio 5 min. po 4 val. mano rankose nustojo plakti mano mylimo Gustelio pavargusi širdelė... Kiekviename bėgančių dienų momentėlyje jaučiu Tave, mano mylimas gerasis Gusteli, bet.....Tavęs vis nėra, nėra...

Ilsėkis Ramybėje Dievulio globoje, Gusteli mano. Tu mano širdyje, mano mintyse.

Rusnė Kubilienė

dr. Jonas Kunca, M.D.

1919 lapkričio 7 d. - 2006 sausio 30 d.

Netekome ilgamečio politikos apžvalgininko. Pasigęs Tavęs ne tik redakcija, bet ir "Tėviškės Aidų" skaitytojai.

Esi rašęs: "Man teko gyventi didelių pasikeitimų pasaulyje metu. Buvau vienas iš paukščių, netekusių pastogės. Ne dėl žingeidumo ar nuotykių ieškojimų, buvau radęs prieglobstį keliose šalyse ir net trijuose žemynuose..."

Skaudžiausiai išgyvenai Tėvynės įvykius, neapkentei melo, buvai teisingas, gal dėl to kai kurių buvai nemėgiamas.

Skaitysimė Tavo parašytą paskutinę apžvalgą.

Ilsėkis ramybėje, prie savo artimųjų, gimtojoje Veliuonoje.

28 metai

dr. Jonas KUNCA, M.D.

Prieš 28 metus atvykome į Australiją ir nuo to laiko pradėjau bendradarbiauti "Tėviškės Aiduose", kad lietuviškas savaitraštis turėtų tolerantiškumą ir drąsą skelbti tiesą, nors kartais kai kam ji gal ir nepatinka.

Pirmuosius 10 metų, kol kūrėmės Australijoje, Lietuva dar buvo pavergta. Bet, pagal mano kuklius pamąstymus, remiantis rimtomis informacijomis apie Sovietų Sąjungos ir jos kontroliuojamos Europos dalies būvį, man atrodė, kad ta vergovė netrukus baigsis ir mūsų Tėvynė vėl taps nepriklausoma. Savo straipsniuose - "Tėviškės Aiduose", "Pasaulio Lietuvoje" ir "Laisvoje Lietuvoje" - visais būdais garsinau šią mintį, tam, kad galėtume palaikyti tikėjamą ateitį. O tarptautiniame "Vision" žurnale raginau kitų valstybių valdžias nustoti šelpti Sovietų Sąjungą ir leisti jai kuo greičiau subyrėti.

Prieš 15 metų taip ir įvyko. Melbourne pavyko skubiai suorganizuoti Pagalbos Lietuvai fondą, kurio dėka pavyko mūsų išeiviams ir kai kuriems australams, surinko per rekordiškai trumpą laiką stamboką sumą pinigų ir

nemažą vaistų fondą. Teisingai padarėm, nupirkdami Lietuvos ligoninėms stokojamą aparatūrą vietoj to, kad atiduoti tas aukas valdžiai, kurios sąžiningumu buvo galima abejoti. Jau 1990 m. vasarą mūsų surinktos aukos buvo nugabentos į Tėvynę. Nuo tada mūsų parūpinta moderni aparatūra gelbėti Lietuvos žmonėms padėdama kuo anksčiau diagnozuoti ligas ir kokybiškai atlikti sąnarių ir kitas operacijas.

Pastaruosius 15 metų Lietuva jau laisva! Laiku, dar 1990 m. vasarą, Seime išpėjau jo narius, kad nepradėtų nepriklausomos valstybės atstatymo, griaudami ką buvo sukūrusi buvusi sistema. Geriau pirma suplanuoti tokias reformas ir, tokiu būdu, išvengti didžiulių nuostolių.

Savo straipsniuose dėsčiau mintis ne kurios nors partijos parėmimui, bet visam tam, kas, mano manymu, būtų naudinga mūsų kraštui ir mūsų tautai. Normalu,

*... laimingų dienų neverk, kada jos praėjo.
šypsokis, kad tu jas turėjai ...*

Ilgamečiui "Tėviškės Aidų" politiniam apžvalgininkui
dr Jonui Kuncai, M.D.

išėjus į Tėvo namus, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime
su velionio žmona Agnes, dukromis Eva, Andrea ir Dagmara
gyvenančia Argentinoje, ir jų šeimas.

"Tėviškės Aidų" redaktorė ir darbuotojai

kad ne visiems tai patiko. Bet mes gyvename laisvame pasaulyje ir turime tikrą spaudos laisvę. Atvirai sakant, mums nepavyko sukurti idealios valdžios, bent iki šiol. Bet išvengti rimtų pavojų - pasisekė. Štai ir ekonominis progresas eina pirmyn. Gyvenimas gerėja, nors gal ne tokiu greičiu, kaip norėtūsi. Galimybės atečiai nebologos, jei tik baigsim tarpusavio kivirčius ir

susidorosim su korupcija. Lietuvai būtinai reikia pagerinti švietimo ir auklėjimo sistemą. Lietuviai turi siekti ne tik aukštesnio išsilavinimo, bet, pirmiausiai, turi išmokyti branginti savo šalį, o taip pat, savistoviai mąstyti, kad niekas negalėtų suvedžioti.

O man atėjo laikas atsisveikinti su mieliais skaitytojais ir padėkoti leidėjams bei redaktoriams už glaudų bendradarbiavimą.

LAISVĖS KOVOS VERTOS ĮSPŪDINGO PERGALĖS PAMINKLO

Edmundas SIMANAITIS

Tarybiniais reikalais apsilankęs Seime, netikėtai gavau progą susipažinti su LLKS Kęstučio apygardos vado plk. Leono Laurinsko ir LPKTS Tauragės skyriaus tarybos pirmininko Prano Rindoko 2006-01-03 pareiškimu, adresuotu Tauragės rajono merui. Dokumente rašoma (tekstas netaisytas):

"Su šiuo pareiškimu dar kartą kreipiamės į Jus dėl Kęstučio apygardos paminklo. Daug kartų rašėme ir žodžiais prašėme, kad būtų pratęstas konkursas dėl paminklo projektų maketų, nes iš esamų keturių nėra nei vieno tinkamo ir nei vienas nėra nusipelnęs jokios premijos.

Negavome nei vieno raštiško atsakymo į mūsų raštus. Jei tokia padėtis yra kaip kad Jūs nutarėte statyti paminklą - klubo formos bunkerį - tai padėtis labai liūdina. Tai žuvusiųjų ir dar gyvųjų paniekinimas. Jei iš tikrųjų norima pagerbti partizanų kovas ir jų atminimą, tai turime statyti didingą paminklą, nors nebūtinai kaip rusų kariams ir kad nebūtų pajuokta nei rajono savivaldybė, nei mūsų paniekinimas.

Todėl dar kartą prašome sustabdyti tokio „bunkerio“ statymą be mūsų pritarimo. Prašome pratęsti paminklo maketų konkursą.

Teigimas, kad nebėra laiko, tada prašome pratęsti kitiems metams paminklo statymą, tai tikrai nebus vėlu. Prašome įjungti į komisiją ne vieną partizaną, o po lygiai narių iš trijų organizacijų."

Seimo narys Jurgis Razma šio pareiškimo kopiją su laikraščio „Tauragės kurjeris“ iškarpa persiuntė Genocido ir rezistencijos tyrimo centro direktorei D. Kuodytei ir Seimo komisijos pirmininkui A. Stasiškiui.

Lydraštyje rašoma: „Kreipiuosi į Jus perduodamas Tauragės partizanų, politinių kalinių ir tremtinių nusivylimą dėl numatyto statyti paminklo Kęstučio apygardos

partizanams. Siūlau ieškoti galimybių pratęsti buvusį konkursą ar skelbti iš naujo, asmeniškai kviečiant dalyvauti jame žymius skulptorius. Manau, būtų blogas sprendimas pradėti statyti dabar paskelbto nugalėtoju autoriaus paminklą, dėl kurio protestuoja tie, kuriems pagerbti jis pirmiausia skirtas."

Nesiimu nagrinėti Tauragės rezistentų santykių su rajono valdžia ar su Genocido ir rezistencijos centro vadovybe. Tačiau šis konfliktas išryškino esminės svarbos problemą, aktuali visai Lietuvai ir anaipol ne naują, tik iki šiol nedrąsiai reikšią. Jau pastatyti paminklai apskričių centruose Marijampolėje, Telšiuose. Tikriausiai rasis ir visose kitose apygardose. Tačiau neteko girdėti, kad būtų išdiskutuota ir aptarta laisvės kovų paminklų idėja. Ką tinka, o gal ir privalu, akcentuoti: žuvusiųjų laisvės kovotojų atminimą? Laisvės kovotojų buitį? Laisvės kovų teisumą ir pergalę? Amžinąjį tautos siekį ginti laisvę ir nepriklausomybę?

Skulptorius Regimantas Midvikis išradingai pavaizdavo būtinąjį laisvės kovų elementą - partizanų slėptuvę. Lietuva - lygumų kraštas. Lietuvos miškai lengvai šukuojami. Laisvės kovotojai negalėjo turėti ir neturėjo jokios saugios

teritorijos, kurioje galėtų po sunkių žygių ir kovų pailsėti, atsigauti, žaizdas pasigyditi. Štai kodėl slėptuvių ir bunkerių statyba, jų įrengimas ir maskavimas buvo pasiekęs tobulumo viršūnę.

Kai sovietų divizijos įsiveržė į Afganistaną, tenykščiai laisvės kovotojai okupuotoje šalyje turėjo laisvas zonas, kuriose jie galėdavo sąlyginai ramiai pailsėti.

Kalnuose prieš šarvuočiai, artilerija ir aviacija buvo bejėgiai. Lietuvos partizanų bunkeris niekada nebuvo ir būti negalėjo fortifikacijos statiniu, galinčiu atremti priešų ataką. Okupanto karinė galia buvo neribota. O aptiktame bunkeryje esantys kovotojai būdavo pasmerkti tikrai žūčiai, rečiau - nelaisvei ir kančioms. Slėptuvė tapdavo jų kapavieta. Vargu ar tikrų slėptuvę laikyti laisvės kovų svarbiausiu simboliu. Pareiškimo autoriai tokią poziciją išreiškė principingai. Jie teisūs!

Marijampolėje Tauro apygardos partizanams skirtame paminkle pavaizduotas parverstas, sulaužytas Vyčio Kryžius ir kryžium gulintis žuvęs kovotojas. Sunkių kovų, netekčių, praradimų skausmo ir pagarbos žuvusiems kovotojams simbolis.

Bet šio paminklo skulptūros kalbą galima suprasti ir kaip tiesmuką Tėvynės patrioto klausimą: Kodėl pripažįstamas okupanto įvykdytas karo nusikaltimas svarbiausiu laisvės kovų akcentu? Tai jis, vaizdžiai kalbant, pargriovė ir sulaužė Vyties Kryžių - vieną iš Lietuvos valstybės šventų simbolių. Agresorius šitaip išniekino mūsų Valstybę ir sutrypė Tautos teisę gyventi laisvėje. Gal brangaus, bet išniekinto valstybinio simbolio pavaizdavimas ansamblyje su Tautos Pergalės

išaukštinimu būtų priimtinas? Gal toks paminklas karių savanorių kapinėse ir tiktų? Gal...

Ginkluotos kovos tarpsnis tėra tik dalis pasipriešinimo okupantams istorijoje. Priešinimasis agresoriui ginklu yra neišvengiamas ir dėsningas. Tai garbinga konstitucinė piliečio pareiga, liudijanti esant visuomenėje stiprią tautinę savimonę. Kovotojai buvo vieni vieni, be jokios realiai juntamos laisvų tautų paramos. Tačiau pasipriešinimas nenuslopo ir keisdamas veiklos formas po pusės amžiaus pasiekė šviesios Pergalės dieną - Kovo 11-ąją, kurią dar kartą įspūdingai patvirtino Sausio 13-osios pakartotas beginklės Tautos laimėjimas prieš agresyvią karinę galybę. Pasaulio istorijoje nebuvo panašios pergalės analogų.

Nelaimėtos kautynės su žymiai galingesniu priešu nemenkina laisvės kovotojų žygdarbio ir jokių būdu nereiškia kovos pralaimėjimo. Atvirkščiai - tai suteikia laisvės kovotojams - Lietuvos kariams savanoriams - didvyriškumo aureolę. Be partizanų kovos nebūtų atsikūrusi ir Trečioji Respublika.

Todėl seka logiška išvada - paminklai partizanų apygardoms turėtų liudyti Laisvės kovų didvyriškumą, teisumą ir išsilaisvinusios Tautos padėką Tėvynės gynėjams. Tai turėtų būti pati svarbiausia tokio paminklo ar paminklinio ansamblio idėja. Kaune prie Vytauto Didžiojo karo muziejaus stovi jaudinančio grožio, tikėjimo lietuviškos amžinumo ir Nepriklausomybės kovų pergalę liudijantis talentingo skulptoriaus Juozo Zikaro sukurtas paminklas „Laisvė“. Jis šaukė pasauliui ir dabar tą patį byloja: Lietuvos valstybė atsikūrė! Antrosios Respublikos Nepriklausomybės kovų simbolis - „Laisvės“ statula - kiekvienam sąmoningam piliečiui įsakmiai tvirtina, kad laisvės kovotojų istorinis žygdarbis, padėjęs atsirasti Trečiajai Respublikai, vertas nemažiau įspūdingo paminklo.

“Tėviškės Aidų” redaktoriai ir priedai (Parinkta iš archyvo)

Katalikų Federacijos Valdyba 1959 m. Sėdi iš kairės: J. Mulokas, kun. Pr. Vaseris (dvasios vadovas ir buvęs redaktorius 1964-1973), A. Grigaitis (pirm.), Br. Zumeris (vicepirm. ir buvęs redaktorius 1957-1963); stovi: V. Čižauskas (sekr.), L. Vaičaitis, J. Šeštakauskas ir Z. Raudys

“Ateities Žingsniai” – laikraštėlis jaunimui, kurį organizavo ir ilgai redagavo kun. P. Butkus, leido Australijos ateitininkai. Vėliau leidimą perėmė A.L.K. Federacija 1965 m.

1976 m. redagavimą perėmė Jonė Žitkevičienė. Ji daugiau telkė medžiagą iš paties jaunimo. Taip kai kurie jos bendradarbiai yra laimėję jaunimo žurnalistikos premijas.

Šiomis dienomis priedas vadinamas “Spindulėliai”. “Tėviškės Aidų” redakcija bendrauja su mokytojais ir lietuvių kalbos jaunimu. Australijos Lietuvių Fondas telkia pinigines dovanas už rašinius.

kun. P. Butkus MBE (miręs)

Jonė Žitkevičienė (mirus)

*“Sveikas Gyvas, Laikraštėli,
Mūsų mielas aštuonmetėli,
Sveikina Tave mūs šešetukas -
Kubilių Būreliukas” (1970)*

Džiaugiamės naujais bendradarbiais - susipažinkime!

Sydnejaus Lietuvių Parapijos savaitgalio mokyklos mokiniai, pradėdami naujuosius mokslo metus, ryžosi veikliai įsijungti į Ateities žingsnių bendradarbių eilutes. Šio gražaus pasiryžimo pradininkai - judrus mokyklos vedėjas p. Br. Genys ir jo bendradarbiai mokytojai. Jaunieji bendradarbiai kviečia ir kitų savaitgalio mokyklų mokinius prisijungti, esą “kas daugiau pajėgsi?”

Redakcija

Ne mano dantukas

Aš stebėjau! “Ot greitai mano broliukams ir sesutei dantukai krenta”. Jie kiekvieną dantuką įvyniodavo į vatą, padėdavo prie lovytės ir gaudavo pinigėlio iš laumės. Aš dar buvau mažas - pirmame skyriuje ir man dantukai dar nekritę, bet ir aš norėjau pinigėlio gauti iš laumės. Vieną dieną aš suradau mokykloje dantuką ir jį parsinešiau namo. Vakare aš įdėjau tą dantuką į vatą ir padėjau ant savo komodėlės prie lovytės. Nubudęs nieko neradau. Aš vėl užmigau, vėl nubudau ir laukiau ir laukiau, bet nesulaukiau laumės su pinigėliu. Atėjusi mamytė manęs klausė: “Iš kur gavai tą dantuką, tau dar nei vienas nejudė?”. Aš sakiau, kad suradau dantuką mokykloje ir kad pasinešiau jį namo.

Mamytė mane pamokė, kad negalima meluoti. Laumė melą suprato, todėl man pinigėlio nepadėjo.
Saulius Kubilius (1972)

Mūsų šimtas - Ji viena

Stasys Čižauskas

a) Liūdna daina

Žengiam žingsnį, metam koją,
Tai galvojame sustoję:
- Lengviau Marsan nukeliaut,
Negu čia mergele gaut!
Naujas skriplius ir kravatas,
Dailiai nuvakuotas batas,
Nukeliauji į piršlius,
Bet namuose jos nebus -
Ir tu jos, bedali berne,
Nesurasi su liktarna,
Nebėra net po pečka
Nebežino nei mama -

b) Jos nebėra

Atvykęs čionai aš galvojau,
Viengungiams Australijoj rojus!
Merginų būriai mums šypsos smagiai
Tik ranka joms pamojus!
Truputį ilgiau čia pabuvęs,
Ir vietos pramokęs liežuvį,
Matau - lankas,
Tikriausiai išves
Mane šito krašto merginos!
Mergaitės, tarytum, mirazas,
Tačiau, kai nukrenta joms dažas,
Tada pamatai, kad grožio mažai,
Kai dantis į stiklą pamerkia -
Tad šioje srity apsišvietęs,
Aš puoliau ieškoti tautietės,
Čia jų nemažai,
Bet keitės laikai,
Jos pačios dabar vyrus renkas...
Ot laikas atėjo, tai laikas.
Iš vyro paliko tik vaikas,
Ji eina gatve,
O paskui bėgte,
Nuliūdę berneliai ją seka -
Ir aš paskui ją vis sekioju,
Gal laimė nukris man po kojų,
Ją puoščiau žiedais,
Dabinčiau ją kaip per sekmines!
Bet balsas šunies dangun neina,
Tad liūdnas dainuoju šią dainą,
Prie žemės arčiau,
Lenkiuos vis sparčiau,
Senatvė per langą jau žengia!
Nuliūdęs vis rymau palangėj,
Klausau, gal kur bėris sužvengė,
Gal šunes sulos,
Prie vartų sustos
Piršliuosna atvykus mergina -
Be Ievos išvytas iš rojaus.
Aš viens kasdien vis galvoju:
Merginų būriai,
Jos šypsos smagiai -
Bet gaila, kad aš ne italas...
Viengungio dalia - tai skandalas!
Kišenė tuščia - plikas stalas!
Lazda ir terba
- Nebent kengūra
Prie šono priglaus ant senatvės.

c) Paguoda

Nesiženijęs nebūsi;
- Senberniauti negerai!
Apsiženijęs pražūsi;
- Ko norėjai, tą gavai...
Nesiženijęs nebūsi!
- Žmonės nukalba rimtai,
Bet žinok, kad nuo pat šliūbo,
Atsidaro pragariai!
Vienas vargsi, tarsi kelmas
Ir taip skursi be naudos!
- Bet žinok, kad nuo pat šliūbo
Tau ant sprando žmona jos!

“Pradžios Pabaiga”-pasirodė 1956 m. Tai humoro ir satyros skyrius. Jį rašė Stasys Čižauskas; pasirašydavo “Akivara”. Jis pasirodydavo kartą per mėnesį. Autorius jį vedė iki pat savo mirties iki 1981.04.24.

Stasys Čižauskas

Baigsis rūpesčiai viengungio,
Laimės bus pilna širdis
- Teks tau dirbti išsižiojus
Per dienas ir per naktis!
Sugrius miestai nuo patrankų,
Minos išsprogdins marias,
Bet žmonos nuo tavo sprando
Nei atomas nenuneš!

d) Epilogas

Tad neklauskite ar mylėjau,
Ar mylėt žadu!
Meilė nuskrenda kaip vėjas
Aš su juo kartu.
Terbūt ant pečių uždėjau,
Rankoje lazda,
Man akis bučiuoja vėjai,
Žengiu su daina!
Pakelė paukšteliai gieda,
Mėlynas dangus,
Rankoj, vietoj aukso žiedo,
Aš nešuos sapnus.
Viso gero, mergužele,
Pasilik sveika!
Jei įdomu, klauski vėjo
Kur surast mane -
Tu mane nesuvaikysi,
Aš gudrus dabar!
... aišku, jei gražiai prašysi
Atsileisiu gal...

Rinkimai

Rašau aš atvirą jums laišką
Nes daros man pačiam neaišku,
Tikėkit, vyrai, arba ne,
Liūdni dalykai dedas čia!
O reikalas esmėje prastas,
Toliau paaiškins mano raštas:
- Norėjau dirbt iš viso visko,
Bet mano pastangos už nieką!
Tikiu visus pasiekę gandas,
Kad savo valdžią rinkti bandėm
Tik...mūsų buvo per mažai,
Ot, čia jau, vyrai, negerai!
Visi mes esam demokratai,
Kol mūsų pusėn sukas ratai,
Tačiau Melbourne netvarka,
Nes vėl laimėjo...dauguma.

1970 m. birželio mėn. Nr. 3 (46)

ATEITIES ŽINGSNIAI

Mano Mama

Su manim budėjo
Džiaugėsi ir liūdėjo
Geroji mamytė
Kol buvau maža.

Šiandien paūgėjau -
Rūpesčiai mažėja,
Ir mamytė džiaugias,
Bet jau ne viena.

Prie “Ateities Žingsnių” buvo priedas “Mažųjų Žingsniai”

Aš josios dukrelė,
Už jos didžią meilę
Visada mylėsiu
Kol būsiu gyva.

Ir mamytės norai -
Kad užaugčiau dora,
Bus man kaip maldelė
Rytmečio pirma.

Marytė Vaitiekūnaitė, 12 m.
I-jo kurso - sava kūryba
(1970)

“Tėviškės Aidų” redaktoriai ir priedai

(Parinkta iš archyvo)

Verpetai

“Verpetai” - literatūrinis “Tėviškės Aidų” priedas. Pradėtas leisti 1965 m. galo, išleista 17 “Verpeto” laidų. Jį redagavo Juozas Almis Jūragis. Iš redaktorių jam pasitraukus, šias pareigas perėmė Pranas Pusdešris iš Adelaidės. Jis redagavo “Verpetus” iki 1979 m. vidurio ir išleido 34-rias “Verpetų” laidas. Dėl materialinių sunkumų, “Verpetų” leidimą teko sustabdyti.

Juozas Almis Jūragis

Pirmoji Meilė

*Atsimeni pavasarį -
Jaunų beržo lapų kvėpėjimą
Ir krintančių obels žiedų atodūsius.
Mes buvome du jauno apynio daigai,*

*Ir magiškai svaiginančioj
prisilytėjimų traukoj
Ieškom vieną antro atramos,
Kad mūsų laimė kaip liepsna
Į skaisčią saulę kilt galėtų.*

*O mūsų širdys
Buvo lyg ką tik pražydusių alyvų
balto kekės,
Apsvaigusios pavasario dienų šviesa
Ir savo nuostabių kvėpėjimu... - -*

*Paskui gyvenimas,
Kaip vasaros žiaurus karštumas,
Nudegino trapiuosius žiedus...*

*Negriš anas pavasaris,
Negriš jaunystės dienos,
Negriš pirmoji meilė...*

Pranas Pusdešris

Literatas - kultūrininkas. Gimė 1917.05.31 Zėnavykioje, mokėsi Šakių “Žiburio” gimnazijoje. Studijavo Vilkaviškio kunigų seminarijoje, Eichstaetto Aukštojoje Filosofijos - Teologijos Mokykloje ir Tuebingeno universitete. Į Australiją atvyko 1949 m. atlikęs darbo sutatį Vakarų Australijoje, persikėlė į Adelaidę.

Buvo išrinktas dviem kadencijom ALB Krašto Tarybos nariu. Dėstė

Pavarčius Nuo laiko pageltusius “Tėviškės Aidų” komplektus, į akis krinta aukštas ano meto leidinių stilius, platus temų akiratis ir, žinoma, leidinio bendradarbių didis intelektualinis potencialas. Jau vien tai, kad laikraštis turėjo atskirą kultūrinį priedą - “Verpetai”, kuris pilnai užpildė literatūros ir kultūros mylėtojų tuščią nišą - byloja apie šio priedo būtinumą. Čia randame ne tik naujausių literatūrinių opusų - romanų, apysakų, recenzijų bei eilėraščių.

Gabūs šviesios atminties literatas Pranas Pusdešris šio leidinio leidinyje redaktorius apžvelgia kultūrinius reikinius ir svarbesnius įvykius ne tik Australijoje ar mūsų visų Lietuvoje, bet pateikia plačią kultūrinį įvykių panoramą visame pasaulyje, kas, žinia, sudaro daug platesnį akiratį ir lavina skaitytojų skonį bei ugdo mąstyseną.

lietuvių literatūrą Adelaidės Lituaništinuose Jaunimo kursuose. Lietuvių Kultūros Fondo pavestas, paruošė Lietuvos vaizdų filmą “Lithuania - The Country and its People”, kurią išleido Pietų Australijos Education Department.

Spaudoje ėmė reikštis dar būdamas mokyklos suole. Rašinėjo į “Žvaigždutę”, “Ateities spindulius”, “Ateitį”.

Nors praktiškai vienas pats užpildydamas “Verpetų” lapą, red. Pr. Pusdešris nepamiršta pasidžiaugti pasiekimais ir noriai bei pagarbiai savo puslapiuose mini savo bendradarbius.

Štai pavyzdžiui, 1966 m., rugpjūčio mėn. 23 d. “Tėviškės Aidai” Nr. 33 5 psl. Pr. Pusdešris rašo apie “T.A.” bendradarbį Juozą Gobį: “Kas skaito rašo, tas duonos neprašo, - sako mūsų patarlė. Šiandien ji nelabai tinka. Šiandien dažnai tenka ieškoti ne tik tų, kurie rašytų, bet ir tų, kas skaitytų (kaip tai aktualu ir šiandien, po 40-ies metų! (Redakcinė pastaba)

Tai nėra ženklas, kad spauda nebereikalinga, bet tik, kad ji nepelninga. Tai yra aiškus veidrodinis, kad gyvename materializmo amžiuje. Jei spauda

kun. dr. Pranas Daukšys,
redaktorius 1973 - 1988Kazimieras Mieldažys,
redaktorius 1989 - 1993

Kiekviename “Verpetų” numeryje pateikiama įdomi ir įvairi kultūrinių įvykių apžvalga. Po rubriko “Lietuviai pasaulyje”: 1966 m. rugpjūčio 23 d. Nr. 33 “Verpetoje”:

„Dialogas tarp Romos ir Maskvos“. Ją išleido Ottavos universiteto psichologijos ir pedagogikos fakultetas, kuriame lietuvis mokslininkas profesoriauja.

* Liepos 28 d. į Vašingtoną atskrido vyskupas Vincentas Brizgys galutinai aptarti lietuvių katalikų kongreso ir paminklės koplyčios Vašingtone šventinimo iškilnių programą. Šiluvos Marijos garbei skirtoji koplyčia Vašingtono Katedroje jau galutinai baigta įrengti ir nuo liepos 29 d. atidaryta lankytojams.

* Moderniojo meno muziejus New Yorke savo nuolatinei kolekcijai įsigijo mūsų dailininko - grafiko Romualdo Viesulo bespalvių reljefų rinkinį. Kitą spalvotą šios serijos litografiją nusipirko Baltieji Rūmai Vašingtone. Šią dviejų dalių litografijų seriją dail. R. Viesulas sukūrė 1965 metais Romoje. Toks aukštas lietuvių dailininko kūrybos įvertinimas Amerikoje yra pirmas mūsų istorijoje.

Plunksnos darbą tęsė ir Australijoje - bendradarbiavo “Švyturyje”, “Australijos Lietuvoje” redagavo skyrių “Katalikų gyvenimas”.

“Verpetai” skyrių beveik pats vienas užpildydamas, nuolatinis “Tėviškės Aidų” bendradarbis, laimėjęs to laikraščio reportažo premiją. Taip pat rašė ir Amerikos lietuvių katalikų laikraščiams - “Draugui” ir “Darbininkui”.

virsta reklama - bizniu ji tampa pelninga, bet kas iš tokios spaudos?

Mūsų lietuviškoji spauda bizniu negali ir nenori virsti. Ji atlieka pilnai kultūrinį darbą. Tai jos duonelė juodoji. Bendradarbiai aukoja savo laiką ir triušą, kad lietuviškoji spauda būtų gyva. Šitokią auką ne kiekvienas gali duoti, nes ne kiekvienas gali rašyti. Pagaliau, kurie ir galėtų, ne kiekvienas nori. Užtat spaudos darbininkų šiandien reikia ieškoti su žiburiu.

“Tėviškės Aidai” turi progą pasidžiaugti savo bendradarbių talka. Visiems jiems priklauso didelė padėka ne tik iš “Tėviškės Aidų” leidėjų pusės, bet ir nuo visų skaitytojų!

O mes turime bendradarbių ne tik čia, Australijoje, bet ir kituose kraštuose. Vienas darbščiausių yra

Benius Kaminskas, (miręs),
buvęs ilgametis “Tėviškės Aidų”
administratoriumi stovi prie
savo meno - išdrožti Trys
Kryžiai. Parapijos Namuose
Kensington Melbourne

* Jaunas lietuvis - chemijos daktaras Vokietijoje, Heidelbergo universitetas šiomis dienomis suteikia chemijos daktaro laipsnį Vilimi Lėnartui už jo disertaciją. “Eine neue Synthese von Hydrobenz.” Naujas daktaras, gimęs 1937 metais. Ką Vokietijoje Klaipėdoje, baigė Vasario 16-sios lietuvių gimnaziją Vokietijoje ir dabar ruošiasi profesūrai.

* Vasario 16-osios gimnazijos abiturientas, Rubrikas Brinkis Honnoverio aukštojoje technikos mokykloje baigė inžinerios skraides.

Juozas Gobis. Tur būt, nėra nė vieno “Tėviškės Aidų” numerio, kad nebūtų jo straipsnelio. Ne visada jis pilnai pasirašo, kartais tik inicialais, o kartais atsiunčia ir be jokių autorių ženklų, atiduodamas savo rašinius redakcijos žinion.

Juozas Gobis yra patyręs spaudos darbininkas, gimnazijos mokytojas ir svetimų kalbų žinovas. Lietuvoje jis yra išleidęs eilę savo knygų, kaip antai: “Visuomenės mokslo vadovėlis”, “Trumpas pedagogikos istorijos kursas”, “Poetinės kūrybos filosofija”, “Meilė ir gyvenimas”, “Asmenybės kultūros pagrindai”, “Katalikiškoji akcija”, “Moterų psichikos bruožai” ir dar eilę kitų veikalėlių bei brošiūrų.

Nepailso jo plunksna nė šiandien. Gyvendamas Amerikoje, reiškiasi ne tik lietuvių spaudoje, bet mieliai ir stropiai bendradarbiauja ir mūsų “Tėviškės Aiduose”.

Linkime jam puikios sveikatos bei ištvermės!

**Australijos Lietuvių Katalikų Federacijai,
redaktorei p. Marijai Geštautienei
ir visiems "Tėviškės Aidų" darbuotojams.**

Išvykome į nežinią, o širdin brovėsi nuojauta, kad nebematysime artimųjų ir paliktos gimtos pastogės...

Šiandien, kad ir su liūdesiu, galime lankyti brangią Lietuvą ir žvelgti į Tėvynę su viltimi.

Spauda yra priemonė dalintis gėriu, tada ji neša palaimą.

Kaip greitai praėjo tie neskaičiuojami metai ir štai su džiaugsmu jungiamės prie "Tėviškės Aidų" 50 metų jubiliejaus.

Katalikių Draugijos narės linki neišsemiamo kūrybiškumo ir Dievo palaimos Jūsų darbuose. Tegul Sutvėrėjas savo gailėstinga ranka laimina visus "Tėviškės Aidų" darbuotojus.

Su dėkingumu, MLKM Dr-jos pirmininkė H. Statkuvienė

**"Tėviškės Aidų" redaktoriai ir priedai
(Parinkta iš archyvo)**

Kultūrinis priedas - pradėtas leisti 1966 m. Tai buvo vienas, pridedamas lapas dideliame formate. Jį ruošė tuometinis redaktorius kun. P. Vaseris.

"Kultūriniam gyvenime."

- Prof.dr. Ant. Maceina prieš Velykas atspausdinta knyga "Niekšynės paslaptis" turi gerą pasisekimą, jau parduota apie 200 egz.

- Paryžiuje kovo 15 tarptautiniam festivalyje gražiai pasirodė lietuviai, sušokę *Kalvelį, Kepurinę, Grandinėlę* ir *Kubilą*. Šoko Babarskaitė, G. Garbenytė, A. Kurapkaitė, G. Norvilaitė ir K. Zapkus. Tautinių šokių grupei vadovauja dailininkas A. Mončys, groja B. Venskienė. Festivalis buvo garsiam Sorbonos universitete, aplankė apie 400 žiūrovų.

- Lietuvių Rašytojų Draugijos 500 dolerių premija už grožinę

literatūrą atiteko Marijai Katiliškiui už knygą - novelių rinkinį "Šventadienis už miesto".

- Mintys

(Iš "Dangaus ir žemės sūnūs")

* Karšta jauno širdis drąsos kupina, bet galva protu nesivadovauja.

* Žmogus niekad negali žinoti, kur laukia jo laimė, todėl dažnai būna neramus ir stengiasi ieškoti, kad surastų.

* Dažnai minios jausmas teisingiau atspėja ateitį, negu išminčių protas.

* Minia niekad nėra dėkinga tam, kuris jai gera daro."

"Tėviškės Aidų" 50-ties metų Jubiliejaus proga sveikiname jos leidėją Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos valdybą, "Tėviškės Aidų" redaktore ir darbuotojus.

Melbourne Lietuvių Parapijos Choras

"Tėviškės Aidams" švenčiant 50-ties metų Jubiliejų širdingai sveikiname ALKF-jos valdybą, laikraščio leidėją, redaktore, administratorę ir visus spaudos darbuotojus. Melbourne Lietuvių Karių Veteranų Sąjunga "Ramovėnai"

Marija Geštautienė, dabartinė redaktorė nuo 2001 sausio

dr. Aurelija Sadauskienė, redaktorė 1993 - 1995 gegužės

Iš kairės: Edvardas Šidlauskas ir Valentinas Čižauskas dirbė kartu - redaktoriai - 1995 gegužės - 2000 gruodžio

MOTERŲ PASAULYJE

Redaktorė A. Stepanienė, 146 Morgan Ave. Edwardstown SA 5039

Moterų pasaulis - pradėtas spausdinti 1969 m. liepos mėn. Jis buvo talpinamas "Tėviškės Aidų" laikraštyje, bet atskiru skyrium. Šį skyrių redagavo Agutė Stepanienė Adelaidėje

Nuo 1972 m. gegužės mėnesio jį redagavo Marija Slavėnienė, Sydnejuje. Ji paruošė 30 laidų ir perdavė redagavimą O.A. Skimburienei. Ši suredagavo 7 laidas.

Redaktorė Agutė Stepanienė vėl sugrįžo dirbti iki 1978 m. pabaigos. Nuo 1979 m. pradžios "Moterų Pasaulį" redagavo Alisa Baltrukonienė.

"Moteris. Kas ji?"

Moterį galime palyginti su saule. Kaip saulės šviesa padaro pasaulį gyvą ir žydintį, taip moters siela pasaulį sudvasina ir sukilnina.

Moteris yra meilės įkūrytoja.

Moteris yra termometras, palaiką namų temperatūrą.

Moteris nežino savo tapatybės.

Paklausk, kas ji? Atsakys, aš esu Jono žmona, Marytės motina. Šiandien jos atvaizdas sukurtas prekybininkų - ji nežino, kad ji yra.

Moters paskirtis

Esmėje moteris privalo gyventi kitiems. Pasiuokojime yra jos prasmė ir laimė.

Už kiekvieno didelio vyro stovi didelė moteris.

Vyras kovos dėl laisvės, moteris dėl dorovės."

"Dana Levickienė
Melbourn Dainos Sambūrio
Dirigentė, paruošė Br. Budriūno
kantatą LD atidaryme"

"Nemyra Masiulytė
Pianistė, akompanavusi LD
parengimuose"

"Zita Prašmutaitė
Pianistė, akompanavusi LD
parengimuose, paruošusi Melbourn
Mergaičių Kvintetą" (Dainava)

"Iškiliosios mūsų moterys Lietuvių Dienose" (1976)

"Agnė Lukšytė
Literatė, savo kūrybos skaitė
Literatūros Vakare"

"Sol. Genovaitė Vasiliauskienė
Adelaidės Lituanian Choro Dirigentė"

"Trūksta nuotraukų: Reginos Mačienės, kuri suorganizavo LD Jaunimo Koncertą ir Birutės Adomavičienės, kuri suorganizavo LD Meno Parodą."

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Gyvojo Rožančiaus Brolija vasario mėnesį meldžiasi, kad Nepriklausomos Lietuvos vadai išmintingai valdytų Lietuvą.

Parapijos Taryba praneša, kad Monsinjoras Putrimas atvyksta į Melbourną kovo 15-tą (trečiadienį) su Qantas QF463, 20.00 val. Melbourn/Geelongo Rekolekcijų informaciją paskelbsime ateinančiame „TA.“ Nr 3.

Pranešimas dėl LR Generalinio konsulato darbo laiko

Lietuvos Respublikos Generalinis konsulas Melburne dirbs nuo 2006 m. vasario 3 d. penktadieniais, nuo 9.00 val. iki 17.00 val.

Konsuliniais klausimais prašau skambinti Rasai Imbrasienei penktadieniais, telefonu (03) 9819 5515.

Andrius Žilinskas

Lietuvos Respublikos Garbės generalinis konsulas

Vasario 16-tas minėjimas Melbourne

įvyks sekmadienį, vasario 12 d., 1.30 val. p.p. Lietuvių Namuose.

Meninėje dalyje dalyvauja „Gintaro“ tautinių šokių grupė, „Dainos Sambūris“ ir kiti.

Išgirsite daug gražių dainų bei eilėraščių.

ALB Melbourno apylinkės valdyba

Pranešimas Geelongo ir apylinkės lietuviams

Nepriklausomybės Šventės - Vasario 16-osios - minėjimas yra ruošiamas sekmadienį, vasario 19 dieną, 1 val. po pietų Lietuvių Namuose Pettit Park, Bell Post Hill.

Pamaldos - 8.30 val. St. Peter and Paul Bažnyčioje. Organizacijos kviečiamos dalyvauti pamaldose ir minėjime su vėliavomis.

Programoje:

Paskaitą skaitys Birutė Prašmutaitė

Meninėje dalyje pasirodys solistai, „Aidai“, choras „Viltis“ ir tautinių šokių grupė „Gegutė-Linas“

Nuoširdžiai kviečiame visus dalyvauti!

ALB Geelongo Apylinkės Valdyba

PS. Ta pačia proga atšvėsime tradicinę Apylinkės Valdybos ruošiamą Šeimos Šventę, kuri turėjo įvykti praėjusių metų gruodžio mėnesį. Pietūs bendruomenės nariams nemokamai, ne nariams - \$10. (Nario mokestis metams - \$5).

Melbourno lietuvių sporto klubas „Varpas“

Lietuvių Namuose, šių metų vasario 28 d., antradienį, 6.30 val. p.p., ruošia

BLYNŲ VAKARĄ

Be skanių blynų, dideliame ekrane matysite krepšinio rungtynes.

Bus turtinga loterija.

Sportininkai kviečia visus atsilankyti ir maloniai praleisti vakarą sykiu.

Vakarienės tikslas - lėšų telkimas (fundraising).

Kaina - suaugusiems \$12,

pensininkams/studentams \$8,

vaikams iki 12 metų \$5.

Užsisakyti vietas galite pas Arūną Skimbirauską mob. 0414559220, namų tel. 94393043 ir Darių Šalkūną, mob. 0408994847.

Dar galima išsipirkti žemės Fawkner kapinėse (Melbourne). Dėl išsamesnės informacijos kreiptis į Parapijos Tarybos pirmininką Henriką Antanaitį, telefonu, 9857-8338.

Parapijos Taryba

Amžinybėn iškeliavus mūsų bendraminčiui

Augustinui Kubiliui,

skausmo valandoje giliai užjaučiame žmoną Rusnę, dukrą, sūnus su šeimomis, seseris Adelaidę, Kanadoje ir plačią giminę Lietuvoje. Liūdime kartu su Jumis.

...Išaušus antrai šv. Kalėdų dienai

Ramiai užmerkei amžinam poilsiui akis.

Mes nepamiršime Tave, brangus Augustinai, Maldose ir mintyse Tu visad liksi su mumis...

Adelaidės Ateitininkai

Buvusiam draugui -

A † A. Juliui Petkiniui

mirus, giliai užuojautą reiškiamo visiems artimiesiems.

Valentinas ir Rita,
Girutis ir Birutė

ALB Krašto Valdyba Praneša

PLB XII Seimas šaukiamas 2006 m. rugpjūčio 7 -10 dienomis Vilniuje.

Australijos lietuviai turi teisę siųsti 8 atstovus iš kandidatų, išrinktų per 2004 metų Krašto Tarybos Narių XXIX Suvažiavimą.

PLB Seimo organizatoriai taip pat prašo organizacijas ir pavienius bendruomenės narius siųsti temas, kurios būtų naudingos ir įdomios svarstyti Seimo metu.

ALB Krašto Valdyba taip pat prašo ir ragina suinteresuotus asmenis pristatyti tinkamas temas vieno mėnesio laikotarpyje, kad Krašto Valdyba galėtų persiųsti Seimo organizatoriams.

Kalėdų senelis aplankė Melbourno Lietuvių Parapijos chorą repeticijos metu, Melbourno Lietuvių Namuose gruodžio 11d. 2005 m.

Dailininkų pora ieško meno studijai tinkamos šviesios patalpos.

Prašom siūlyti įvairius variantus.

Iš anksto dėkojam.

Brigita ir Vaidas

Bird's Gallery

Ph. (03) 9855 0327

Mob. 0428 781 506

Email info@birdsgallery.com.au

Padėka

Dėkojame „Tremtinio“ prenumeratoriams už prenumeratos pratęsimą ir dosniai aukotojai Monikai Žiogienei.

„Tremtinio“ atstovė, M. Geštautienė

Mielai Aušriokei

A. † A. Jonei Žitkevičienei

mirus, užjaučiame Jos sūnų Rimą ir jo šeimą.

Gerbdamos Jos atminimą, „Tėviškės Aidams“ skiriame \$50.

Aušriokės - A. Karazijienė, J. Mičiulienė, V. Bladzevičienė, R. Umbražiūnienė ir M. Saženienė

„Tėviškės Aidų“ darbuotojai nuoširdžiai dėkoja aušriokėms už gražią auką.

Miela Mama išėjo...

Tai didelė ir skaudi netektis,

Atėjo laikas išeiti,

bet Jos širdis, Jos geri darbai liks mūsų prisiminimuose...

a. † a. Jonei Žitkevičienei

mirus, nuoširdžiai užjaučiame sūnų Rimantą, jo šeimą ir artimuosius.

ALKF valdyba ir „Tėviškės Aidų“ darbuotojai
Melbourno Lietuvių Mokykla
„Džiugo“ Tuntas

Skautą vytį, Povilą Birštoną, nuoširdžiai užjaučiame dėl Tėvelio Vido mirties Lietuvoje.

„Džiugo“ tuntas

Te mūsų užuojautos žodžiai palengvina Povilai, Tavo širdies skausmą, mirus Tavo Tėčiui Lietuvoje.

sesuo Vilija, broliai Valdas, Algimantas, gyvenantys Lietuvoje

Nuoširdi užuojauta ir tylūs paguodos žodžiai tesuteikia stiprybės Tau, Povilai, mylimam Tėtei mirus Lietuvoje.

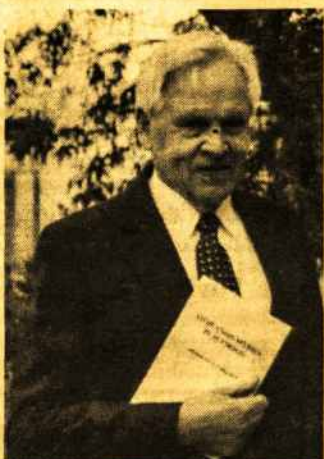
Klemensas Šipaila ir Alfredas Augustinavičius

kun. J. Petraitis, MIC

kun. K.J. Ambrasas, SJ

Antanas Kramilius, ALKF įgaliotinis,
SydnejujeJuozas Gailius, ALKF įgaliotinis,
GeelongeLiudas Budzinauskas,
Canberros korespondentasdr. Algimantas P. Taškūnas su savo
knyga - "Lithuanian Studies in
Australia"

Praeitais metais lapkričio mėn. teko lankytis Adelaidėje Parapijos Tarybos ir Carito 45-rių metų veiklos minėjime. Kokie puikūs, nuoširdūs, meile spindinčiom akim adelaidiškiai! Jų tarpe buvo a.a. Augustinas ir Rusnė Kubiliai, Elena Varnienė, Saulenė Pusdešrienė. Pirmiausia užklausk: "Kokia katalikiško laikraščio "Tėviškės Aidų" padėtis?" Malonu, kad sulaukėme naujų skaitytojų iš Adelaidės.

Negaliu nepaminėti viešnağės Saulenės Pusdešrienės namuose. Ideali švara, kiekvienas daiktelis savo vietoje. Nors Saulenės pečius slegia metų našta ir sveikata ne pati stipriausia, bet ji visomis išgalėmis stengiasi išlaikyti mirusio vyro literatūrinį palikimą bei Australijos lietuvių spaudos archyvą. Prieš mirtį ilgametis "Verpetų" redaktorius ir literatas Pranas Pusdešris prašė, kad viskas liktų vietoj kaip jis paliko išeidamas Anapus.

Kieme stovi atskiras namelis "klėtele" vadinamas, kuriame įkurtas Prano Pusdešrio spaudos archyvas, tikras lietuviškosios spaudos lobynas!

Su ašarom akyse Saulenė Pusdešrienė dejavo, kad Prano Pusdešrio sukaupti neįkainojami fondai, deja deja!, - niekam, pasirodo, neidomūs ir nereikalingi!

O juk tai visas šios šeimos turtas! Ar besusidomės kas šiuo lobiu, ar leis lietuviškoji visuomenė spaudos archyvui pražūti - NEŽINIA...o būtų gaila...

Saulenė Pusdešrienė prie savo vyro
Pr. Pusdešrio archyvo

Elena Varnienė

Elena Lomsargienė

Laikraštį, žinia, leidžia ne vienas asmuo, o kolektyvas.

Kokiam tam laikraščiui būti, kokias idėjas skleisti - visų darbų ir sumanymų pradžią pradžia, mintis kirba ir gimsta redaktoriaus galvoje. Tik...kas tą viziją įgyvendins? Žinia, redakcijos kolektyvas, bendradarbiai ir nematomi negirdimi laikraščio talkininkai. O jų daug - tai korespondentai, visa matantys ir aprašantys bei siunčiantys laiškus iš visos Australijos, iš kitų kraštų bei Lietuvos.

Tai - mūsų ilgametis politikos apžvalgininkas dr. Jonas Kunca, bei Edmundas Simonaitis, kun. Kazimieras Ambrasas SJ ir Rūta Gajauskaitė iš Lietuvos. Tai - V. Baltutis, E. Lomsargienė, S. Pusdešrienė, V. Rupinskienė, E. Varnienė ir kun. J. Petraitis MIC iš Adelaidės.

Tai - gausus bendradarbių būrys Melbourne: J. Arienė, A. Baltrukonienė, D. Didžienė, D. Levickienė, I. Vakarytė-O'Dwyer, mažoji K. Petruytė, E. Rudzinskaitė ir A. Vyšniauskienė. Prie kompiuterio technikos padeda V. Krivickas ir R. Skeivys.

Tai - išsamūs A. Taškūno straipsniai iš Tasmanijos. Tai - nuolatinių mūsų korespondentų iš Sydnejaus rašiniai - nuolatinis A. Kramilius, A. Bučinskas ir Lolita Kalėda, tai - korespondentų būrys iš Geelongo - J. Gailius, R. Skėrienė ir K. Starinskas, tai - J. ir J. Songailos iš Brisbane.

O kiek jų darbščiujų jau Anapilin išėjusiųjų?

Štai, pavyzdžiui, vien Adelaidėje kiek asmenybių, prisidėjusių savo mintimis, darbais, o dažnai ir pinigais rėmusių mūsų "Tėviškės Aidus" - Juozas ir Agota

Stepanai, buvusi ilgametė „Moters pasaulis“ redaktorė, Pranas Pusdešris, kultūrinio „Verpetų“ lapo redaktorius, fotografai Vytas Vosylis ir Alfonsas Budrys.... Jei ko nepaminėjom, atleiskit....

Prie „Tėviškės Aidų“ kūrimo vienaip ar kitaip prisidėjo ir mons. Paulius Jatulis, Binkevičiai, E. ir A. Zakiai, A. ir B. Budriai, A. ir R. Kubiliai, B. ir K. Dičiūnai, B. ir M. Gavieniai, J. Rupinskas.

Ačiū jums visiems, darbštieji ir kuklieji dosniai aukojusieji savo mintis ir laiką, o, dažnai, ir pinigus! Tam, kad lietuviška katalikiška spauda apšviestų mūsų protus ir šildytų širdis, skleisdama šviesą ir nešdama mintį. AČIŪ!

Bet tai dar ne visi! Be rėmėjų, be socialinės, piniginės pagalbos mūsų laikraščio tikrai nebūtų! O rėmė ir teberemia: kunigas J. Petraitis MIC ir katalikiškos organizacijos kaip Adelaidės Caritas Inc. (Šv. Kazimiero parapijos taryba, nuo įsikūrimo iki šiandienos) iš Adelaidės, Melb.L. Katalikių ir Socialinės Globos Moterų Draugijos, ML Klubas, „Talka“ bei nepamainomas Zigmas Augaitis- iš Melbourne, ir daugelis kitų...

...Kunigas Vaseris, daugel metų leides ir redagavęs „Tėviškės Aidus“ sumanė tobulinti patų spausdinimą, laikraščio leidimą, ir pakėlė vąj - aukų kompiuteriui rinkimą, tik jo pats nesulaukė... Kompiuterio įrengimą suruošė Gintautas Samulis (jau miręs). Pirmoji kompiuterininkė - operatorė buvo Elytė Vyšniauskaitė (Stephens), vėliau šias pareigas ir didį darbą perėmė Ona Prašmutienė, o ji kompiuterio paslaptis ir šį triūsą perdavė mūsų kruopščiajai Birutei Kymantienei, kuri savo pareigas atlieka ypač pareiingai.

Ir tai dar ne visi laikraščio bendradarbiai - nematomi, bet jaučiami. Juk be administracinio darbo, be apskaitos ir tikros ūkinės veiklos - laikraštis tikrai neišvystų dienos šviesos! Tai darbštūs ir pasiaukojantys mūsų ilgamečiai bendradarbiai - abu šeštakauskai, ilgametis Benius Kaminskas, Edvardas Šidlauskas, Vida Rutkauskienė ir Rita Mačiulaitienė.

Apžvelgti penkiasdešimt mūsų laikraščio gyvavimo metų - darbas ištis nelengvas! Juolab, kad tų, kurie įkūrė mūsų leidinį, gretos per pusšimtį metų itin praretėjo - jau nebeišklausi, kas ir kaip. Tad, jei ką ir praleisim, prabočykite! Atleiskit ir supraskit - ne iš piktos valios...

Zigmas Augaitis, "Tėviškės Aidų"
nuolatinis bendradarbis

Irena Vakarytė - O'Dwyer

Dabar esantys "Tėviškės Aidų" ekspeditoriai, iš kairės - E. ir M. Šidlauskai, J. Jankevičienė, R. Mačiulaitienė, M. Igaunienė, J. Šneideris, J. Jankevičius ir M. Geštautienė